

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23CoCsp/27/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2120207018
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Janka Benkovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2120207018.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Janky Benkovičovej a sudcov JUDr. Ľubice Bundzelovej a Mgr. Matúša Staríčka, v spore žalobcu Intrum Slovakia s. r. o., IČO: 35 831 154, Mýtna 48, 811 07 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, zastúpený JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom so sídlom Mýtna 48, Bratislava, proti žalovanej A. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XXXX/X, J., zastúpená JUDr. Peter Vachan, advokát s. r. o., so sídlom Pavla Mudroňa 1191/5, Žilina, IČO: 47 445 092, o zaplatenie 5 941,81 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 30Csp/18/2020-102 zo dňa 07.02.2022, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu sa v časti I. výroku a v III. výroku o trovách konania z r u š u j e a vec sa mu v tomto rozsahu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Trnava, ako súd prvej inštancie odvolaním napadnutým rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 5 160,74 eur, spolu s úrokmi z omeškania 1 121,24 eur, úrokmi z omeškania 5 % ročne zo sumy 5 160,74 eur od 20.01.2022 do zaplatenia, to všetko formou splátok vo výške 50,00 € mesačne splatných k 26. dňu v mesiaci, počnúc prvou splátkou splatnou 26. dňa v mesiaci nasledujúceho po mesiaci, v ktorom rozsudok nadobudne právoplatnosť, pod hrozbou straty výhody splátok v prípade nezaplatenia čo i len jednej splátky riadne a včas (I. výrok). V zostávajúcej časti konanie zastavil (II. výrok). O trovách konania rozhodol tak, že žalobcovi priznal náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 92,22 % (III. výrok).

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že pôvodný žalobca, Všeobecná úverová banka, a. s., (ďalej aj „VÚB, a. s.“) sa žalobou domáhal uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť mu sumu 5 941,80 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % od 30.01.2018 a to z titulu nesplateného úveru poskytnutého žalovanej vo výške 7 000,- eur, ktorý úver zosplatil dňa 19.01.2018.

3. Prvoinštančný súd vec právne posúdil podľa § 497 Obchodného zákonníka, § 1 ods. 2, § 2 písm. a), b), f), § 7 ods. 1, 2, 4, 16, 17, § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, (ďalej len „ZoSU“), § 53 ods. 9, § 565 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách (ďalej len „zákon o bankách“), § 8, § 144, § 145, § 150 ods. 1, § 151 ods. 1, § 290, § 296, § 291 ods. 3, Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a dospel k záveru o dôvodnosti nároku žalobcu v priznanej časti, ktorú ponížil o sumu z dôvodu čiastočného späťvzatia žaloby v časti sumy 781,07 eur spolu príslušenstvom, ktoré sumy žalovaná zaplatila počas sporu a zároveň mu priznal aj úroky z omeškania z dlžnej sumy do dňa zaplatenia jednotlivých úhrad (vyčíslené spolu vo výške 1 121,24 eur) a úroky z omeškania z priznanej sumy odo dňa nasledujúceho po dni poslednej úhrady žalovanej, t. j. od 20.01.2022 do zaplatenia, pričom žalovanú sumu povolil žalovanej splácať v mesačných splátkach po 50,- eur, na ktorej sume splátok sa strany sporu dohodli vychádzajúc z vyjadrení žalobcu a tiež s poukazom na pomery žalovanej, ktorá je invalidná dôchodkyňa. Mal za to, že medzi

právnym predchodcom žalobcu a žalovanou bola uzavretá zmluva o poskytnutí pôžičky, na základe ktorej právny predchodca žalobcu poskytol žalovanej spotrebiteľský úver vo výške 7 000,- eur, pričom žalobca je v spore aktívne legitimovaný z dôvodu postúpenia pohľadávky právnym predchodcom, ktorý žalovanú pre porušenie povinnosti splácania úveru riadne a včas upozornil na možnosť zosplatnenia úveru upomienkou zo dňa 25.11.2017, zaslanou žalovanej doporučenou poštou, ktorú si žalovaná neprevzala v odbernej lehote a následne listom zo dňa 24.01.2018 oznámil žalovanej okamžitú splatnosť úveru, ktoré oznámenie bolo doručované žalovanej obyčajnou poštou. K námietke žalovanej ohľadne nepreukázania skúmania bonity mal za to, že žalovaná neuniesla bremeno tvrdenia a neuviedla, že by nebola schopná úver splácať či už v čase jeho poskytnutia alebo počas konania a z akého dôvodu, pričom je zastúpená advokátom, ktorý má vedomosť o povinnosti tvrdenia v spore, preto posúdil neurčité tvrdenia žalovanej ako účelové. Poukázal na vyjadrenie čistého mesačného príjmu žalovanej v zmluve vo výške 800,- eur, na mesačné výdavky vo výške 150,- eur a iné výdavky 10,- eur, pričom splátka úveru predstavovala sumu 127,96 eur a po odpočítaní výdavkov a splátky úveru jej zostala suma 512,04 eur, ktorú považoval za primeranú. Tiež podpisom zmluvy žalovaná preukázala svoj príjem a výdavky. Podľa neho žalobca predložil rozhodnutie Sociálnej poisťovne o zvýšení invalidného dôchodku žalovanej a tiež jej výplatnú pásku za mesiac apríl 2017, preukazujúcu čistú mzdu žalovanej vo výške 396,49 eur, pričom po odpočítaní výdavkov uvedených žalovanou a splátky úveru, zostala žalovanej primeraná suma, nakoľko životné minimum bolo v čase uzavretia zmluvy 198,09 eur a minimálna mzda v čase uzavretia zmluvy predstavovala sumu 435,- eur brutto. Žalovaná neuviedla, v čom konkrétne videla pochybenie právneho predchodcu žalobcu pri hodnotení bonity. K nepreukázaniu doručenia oznámenia o okamžitej splatnosti úveru, ktoré namietala žalovaná uviedol, že aj keď by sa daný úkon mal zasielať doporučenou poštou, žalovaná skutkové tvrdenia žalobcu, že bola o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru informovaná listom zo dňa 24.01.2018 účinným spôsobom nepoprela, keď sice uviedla, že uvedenú skutočnosť žalobca nepreukázal, ale neuviedla vlastné skutkové tvrdenia či zásielku reálne prevzala alebo nie, a preto považoval tvrdenia žalobcu za nepopreté, ktoré teda nie je povinný žalobca preukazovať. Nepovažoval rovnako za dôvodný argument žalovanej, že žalobca nebol oprávnený vyhlásiť okamžitú splatnosť úveru, nakoľko k nemu nedošlo bezprostredne po uplynutí lehoty na plnenie podľa upomienky (do nasledujúcej splátky), nakoľko to nevyplýva z právnej úpravy a výzva na plnenie pred zosplatnením úveru predstavuje osobitnú podmienku pre zosplatnenie, pričom § 53 ods. 9 OZ výlučne dovoľuje vyhlásiť okamžitú splatnosť až po 3 mesiacoch od omeškania, preto sa nemôže v danej časti uplatniť § 565 OZ o uplatnení práva na zosplatnenie do splatnosti najbližšej splátky. Za nedôvodnú považoval aj námietku žalovanej o nesplnení podmienok pre platné postúpenie pohľadávky podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách pre nepredloženie výzvy VÚB, a. s. žalovanej pred postúpením pohľadávky, keďže danú podmienku považoval za splnenú, nakoľko právny predchodca banky (v prípade univerzálnej sukcesie) vyzval žalovanú na splnenie povinnosti pred postúpením pohľadávky, teda bola na úhradu záväzku žalovaná vyzvaná. Žalovaná ako právne zastúpená v spore nerozporovala doručenie oznámenia, ani dátum začatia omeškania, preto tvrdenia žalobcu o doručení oznámenia považoval za nesporné a po uplynutí 6 dní od oznámenia, t. j. od 30.01.2018 sa žalovaná dostala do omeškania s plnením peňažného dlhu, z ktorého dôvodu má žalobca nárok na úroky z omeškania v platnej výške 5 % ročne. Vzhľadom na čiastočné späťvzatie žaloby žalobcom z dôvodu čiastočných úhrad žalovanej od 30.01.2018 do zaplatenia jednotlivých úhrad priznal žalobcovi aj úroky z omeškania, pričom vyčíslené úroky z omeškania do dátumu úhrady jednotlivých splátok predstavujú sumu 1 121,24 eur (dátum poslednej úhrady 19.01.2022). Vzhľadom na späťvzatie žaloby v časti spolu sumy 781,07 eur podaniami žalobcu zo dňa 02.11.2021 a 04.02.2022 konanie v uvedenej časti vrátane prislúchajúcich úrokov z omeškania zastavil podľa § 145 ods. 2 CSP.

4. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP tak, že žalobca bol v spore úspešnejší, jeho neúspech bol v časti nákladov na vymáhanie pohľadávky vo výške 174,27 eur, v ktorej časti zbral žalobu späť bez uvedenia dôvodu a tiež v časti úhrad žalovanej pred podaním žaloby vo výške 56,80 eur, teda spolu ohľadne sumy 231,07 eur, z ktorého dôvodu bol hrubý úspech žalobcu vo výške 96,11 %, čomu zodpovedá úspech žalovanej 3,89 %, preto čistý úspech žalobcu predstavoval 92,22 %.

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie, konkrétne do vyhovujúceho výroku I. a závislého výroku o trovách konania podala žalovaná v zákonnej lehote odvolanie a žiadala, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu v napadnutej časti zmenil tak, že žalobu zamietne a prizná jej náhradu trov konania.

6. Odvolanie odôvodnila podľa § 365 ods. 1 písm. f), h) CSP. Namietala, že žalobca nepreveril jej úverovú zaťaženosť v úverovom registri a teda pri skúmaní bonity hrubo porušil § 7 ods. 1 ZoSÚ, z ktorého dôvodu je úver bezúročný a bez poplatkov a tiež pre veriteľa vyplýva sankcia, že nie je oprávnený požadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie úveru. Poukázala na uznesenia Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24CoCsp/7/2021, ako aj Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/117/2017, tiež na rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 4129/18 zo dňa 26.02.2019. Taktiež namietala nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v spore pre nesplnenie podmienok podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách, pričom poukázala na § 17 ods. 1 ZoSÚ, nakoľko zmluvu považovala za neplatnú, neplatné je aj vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru a keďže došlo k postúpeniu pohľadávky pred termínom konečnej splatnosti, postúpenie bolo vykonané v rozpore so zákonným ustanovením. Za predpokladu, že by odvolací súd nepovažoval za dôvodné aplikovať ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách, postúpenie je podľa nej neplatné podľa § 17 ods. 1 ZoSÚ. Naďalej namietala nepreukázanie doručenia oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti dlhu do jej dispozičnej sféry pred doručením žaloby, pričom výzvou pred zosplatením zo dňa 25.11.2017 bola upozornená na možnosť zosplatenia, ktoré vykonal listom zo dňa 24.01.2018, avšak v rozpore s § 565 posledná veta OZ, pretože právo na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti nepoužil do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky, keď v predžalobnej upomienke poskytol lehotu do 05.01.2018 a mimoriadnu splatnosť úveru mal vyhlásiť ku dňu 20.01.2018, nakoľko splatnosť splátok bola k 20. dňu v mesiaci a nie až k 24.01.2018. Mala za to, že žalobca nepreukázal splnenie podmienok pre platné postúpenie pohľadávky z banky na nebankový subjekt a zmluva je tiež bezúročná a bez poplatkov z dôvodu nesprávneho údajov o RPMN v jej neprospech, k čomu dospela dosadením údajov do interaktívnej kalkulačky na výpočet RPMN, podľa ktorej bola RPMN vo výške 15,58 %.

7. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej navrhol rozsudok prvoinštančného súdu v napadnutých výrokoch ako vecne správny potvrdiť. K námietke ohľadne skúmania bonity poukázal na bod 18 odôvodnenia napadnutého rozsudku. Ohľadne nesprávne uvedenej výšky RPMN použitím kalkulačky na výpočet RPMN uviedol, že predmetná kalkulačka je nepoužiteľná pre správny výpočet RPMN v danom prípade, keďže umožňuje nastavenie splatnosti splátky iba na začiatku, resp. na konci obdobia. Splatnosť splátky pri danom produkte je k 20. dňu v mesiaci, preto hodnota vypočítaná uvedenou kalkulačkou bude priaznivejšia resp. nepriaznivejšia pre spotrebiteľa v závislosti od zvolenia splatnosti splátky či na začiatku, resp. na konci obdobia, keďže neumožňuje nastavenie presného dňa v mesiaci. Tvrdenia žalovanej v odvolaní sú navyše v rozpore s jej správaním, keďže pohľadávku pravidelne spláca v splátkach po 50,- eur a je si vedomá svojho záväzku.

8. Žalovaná vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcu zotrvala na odvolacom návrhu.

9. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 379, § 380 a 381 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v I. výroku a v závislom výroku o trovách konania (III. výrok) podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vec mu v tomto rozsahu podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

10. Odvolací súd po oboznámení sa s prejednávanou vecou dospel k záveru, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil a preto je jeho rozhodnutie v odvolaní napadnutej časti vecne nesprávne.

11. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav (uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo 222/2009 zo dňa 26. februára 2010).

12. Nesprávnym právnym posúdením sa rozumie subsumovanie skutkového stavu pod normu hmotného práva alebo procesného práva, ktorá v hypotéze nemá také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie veci konkrétne spočíva v tom, že súd použil nesprávnu právnu normu, alebo síce aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval, a napokon právnu normu síce správne vyložil, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 MCdo 4/2009).

13. Z obsahu spisu vyplýva, že právny predchodca žalobcu uzavrel so žalovanou zmluvu o spotrebiteľskom úvere dňa 05.06.2017, ktorou bol žalovanej poskytnutý úver vo výške 7 000,- eur, so

splátkou 127,96 eur, s počtom splátok 96, s úrokovou sadzbou 16,90 %, RPMN 16,90 %, priemernou hodnotou RPMN 9,68 %, s počiatkom prvej splátky dňa 20.07.2017, termínom konečnej splatnosti dňa 20.06.2025, pričom v článku II. predmetnej zmluvy boli uvedené údaje o zamestnaní a finančnej situácii žalovanej ako čistý mesačný príjem vo výške 800,- eur, mesačné finančné výdaje 150,- eur a iné mesačné výdavky 10,- eur. V deň poskytnutia uzavretia zmluvy bol spísaný aj zoznam dokladov k pôžičkám, podľa ktorého bolo k žiadosti žalovanej k poskytnutiu úveru okrem dokladu totožnosti predložené potvrdenie o príjme. Z prehľadu splátok a úhrad vyplýva, že žalovaná predmetný úver nesplácala riadne a včas od 25.08.2017, kedy na úver uhradila len sumu 96,57 eur, následne dňa 14.09.2017 uhradila sumu 32,- eur, preto jej právny predchodca žalobcu zaslal predžalobnú upomienku zo dňa 25.11.2017, v ktorej vyjadril nedoplatok na splátkach vo výške 383,27 eur, ktorý zasielal žalovanej doporučené, pričom zásielka sa vrátila žalobcovi ako neprevzatá v odbernej lehote dňa 18.12.2017. Oznámením o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 24.01.2018 právny predchodca žalobcu úver zosplatnil, predmetné oznámenie údajne zasielal žalovanej obyčajnou zásielkou, pričom nepredložil dôkaz o doručení daného oznámenia.

14. Podstatou odvolacej námietky žalovanej bolo nesprávne posúdenie skúmania jej bonity, pre ktorú skutočnosť nebol právny predchodca žalobcu oprávnený zosplatniť predmetný úver, ako aj aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu.

15. Odvolací súd uvádza, že imanentnou súčasťou súdneho konania je preskúmavanie vecnej legitímácie, či už aktívnej, t. j. existencie tvrdeného práva na strane žalobcu, alebo pasívnej, t. j. existencie tvrdenej povinnosti na strane žalovanej. Pod pojmom aktívna vecná legitímácia je potrebné rozumieť také hmotnoprávne postavenie, z ktorého žalobcovi prináleží ním uplatnené právo, resp. mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu tzn. ex offa, a to aj v prípade, že ju žiadna zo strán konania nenamietala. Zistenie nedostatku vecnej legitímácie má za následok zamietnutie žaloby (rozsudok NS SR sp. zn. 2 Cdo 205/2009, z 29. 06. 2010). V prípade, ak konajúci súd, opomenul vyriešenie otázky existencie vecnej legitímácie, k zodpovedaniu ktorej je konajúci súd ex offa viazaný, protirečí takéto konanie obsahu základného práva na súdnu ochranu garantovaného čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj obsahu práva na spravodlivé súdne konanie garantovaného čl. 6 ods. 1 Dohovoru (rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 266/2014). Aktívnu vecnú legitímáciu v spore je možné nadobudnúť aj postúpením pohľadávky, ktorá je predmetom konania.

16. Súd prvej inštancie však nedostatočne skúmal aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu v prejednávacom spore, a to v súvislosti s otázkou platného postúpenia a zosplatnenia pohľadávky právnym predchodcom žalobcu, pretože okresný súd neskúmal splnenie podmienok zosplatnenia predmetného úveru v súvislosti s ust. § 53 ods. 9 a § 565 OZ, no napriek tomu mal za to, že žalobca je nositeľom nároku voči žalovanej, ktorý uplatnil právny predchodca žalobcu žalobou a žalobca mal nadobudnúť predmetnú pohľadávku zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 09.04.2020.

17. Postúpenie pohľadávky podľa § 524 OZ zakladá nový záväzok len medzi postupníkom a postupcom; obsahom nového záväzku je prechod pohľadávky z majetku postupcu do majetku postupníka; obsah pôvodného záväzku sa postúpením nemení a samotným uzavretím zmluvy o postúpení pohľadávky sa nemení ani postavenie dlžníka; jeho postavenie sa mení až tým, že mu postúpenie postupca alebo postupník oznámi (§ 526 OZ); nemení sa nič na jeho postavení dlžníka, teda na jeho povinnosti dlh splatiť; mení len v tom, že namiesto pôvodnému veriteľovi musí dlh splniť postupníkovi; pokiaľ mu postúpenie neoznámia, musí plniť pôvodnému veriteľovi a takýmto plnením sa zbaví záväzku (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1ObdoV/82/2005 zo dňa 28.11.2007).

18. Z ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách jednoznačne vyplýva, že právo banky na postúpenie pohľadávky voči dlžníkovi tretej osobe vznikne až po splnení zákonných podmienok, t.j. omeškanie dlžníka s plnením peňažného záväzku nepretržite dlhšie ako 90 dní napriek písomnej výzve na plnenie (podľa odvolacieho súdu časť druhej vety za bodkočiarkou sa vzťahuje len na možnosť banky postúpiť pohľadávku aj napriek jej čiastočnej úhrade v prípade ak omeškanie klienta presiahlo jeden rok, nemá však vplyv na povinnosť banky písomne vyzvať dlžníka na plnenie). Účelom uvedeného ustanovenia je ochrana klientov pred postúpením pohľadávky voči nim pred splnením na subjekty, ktoré nepodliehajú dohľadu národnej banky. Zákonné predpoklady na vznik práva postúpiť pohľadávku musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky.

19. Podľa odvolacieho súdu predstavuje uvedené ustanovenie špeciálnu úpravu vo vzťahu k všeobecnej úprave postúpenia pohľadávky v OZ.

20. V súvislosti s platným a zákonným postúpením pohľadávky právneho predchodcu žalobcu je potrebné prihliadnuť aj na § 17 ods. 1 ZoSÚ.

21. Podľa § 17 ods. 1 ZoSÚ, práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a

a) ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu 18b) na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky, a

b) prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

22. Ide teda o postúpenie pohľadávky buď po konečnom termíne splatnosti, čo nebol prejednávaný prípad, alebo pohľadávky, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Splatnosť pred termínom konečnej splatnosti nastáva v dôsledku zosplatnenia úveru podľa ust. § 53 ods. 9 a § 565 OZ.

23. Podľa § 53 ods. 9 OZ, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

24. Podľa § 565 OZ, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

25. Veriteľ je, ale podľa § 565 v spojení s § 53 ods. 9 OZ časovo limitovaný na využitie práva na zosplatnenie, ktoré musí uplatniť podľa § 565 OZ najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky po splátke, od splatnosti ktorej uplynuli 3 mesiace a omeškanie s ňou trvá t. j. pre ktorú došlo k zosplatneniu, teda do splatnosti tejto splátky, ktorá bezprostrednej nadväzuje na splátku od splatnosti ktorej uplynuli tri mesiace, musí veriteľ právo na zosplatnenie využiť, inak mu toto právo zaniká. Ak teda veriteľ svoje právo nevyužil alebo ho nevyužil včas, tak nedochádza k splatnosti celého úveru, ale platí pôvodné dojednanie strán, že dlh je splatný v splátkach (k tomu pozri. JUDr. Jaroslav Krajčo: Občiansky zákonník pre prax (komentár), EUROUNION, spol. s r. o., rok 2015m str. 759).

26. Ustanovenie § 53 ods. 9 OZ, je lex specialis k § 565 OZ , a to z dôvodu, že veriteľ by logicky nemohol vykonať zosplatnenie do splatnosti najbližšej splátky (tak, ako mu to ukladá § 565 OZ) a zároveň dodržať požiadavku vyplývajúcu z § 53 ods. 9 OZ , ktorá veriteľovi umožňuje využiť zosplatnenie podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky (a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva), t. j. v čase, keď ďalšie mesačné splátky sú už splatné. Zákonodarca pre konanie dodávateľa a jeho právo vyhlásiť splatnosť celej pohľadávky, a tým na strane spotrebiteľa privodiť stav straty výhody splátok, stanovil kumulatívne zákonné podmienky pozostávajúce z oddialenia výkonu práva dodávateľa a súčasne jeho pozitívneho konania smerujúceho k včasnému upozorneniu na uplatnenie svojho práva podľa § 565 OZ. V poradí prvá z kumulatívnych zákonných podmienok ustanovuje, že právo na jednorazové splatenie pohľadávky bude mať veriteľ najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky. Ak zákon vymedzuje podmienku omeškania splátky spotrebiteľa, myslí tým omeškanie v poradí prvej splátky za predpokladu, že táto nebude spotrebiteľom uhradená. Ak sa spotrebiteľ omešká s tromi po sebe idúcimi splátkami, rozhodujúca bude v poradí prvá omeškaná splátka“.

27. Predmetnými aspektami zosplatnenia sa však súd prvej inštancie vôbec nezaoberal, keď len nesprávne konštatoval, že žalovaná účinným spôsobom nepoprela platnosť zosplatnenia úveru, neuviedla vlastné skutkové tvrdenia či zásielku reálne prevzala alebo nie. Uvedené konštatovanie okresného súdu považuje odvolací súd za nesprávne, pretože žalovaná namietala doručenie oznámenia

o zosplatnení úveru už len tým, keď namietala žalobcom nepreukázané doručenie zosplatnenia úveru. Odvolací súd dodáva, že porušenie povinnosti tvrdenia sa považuje za procesnú pasivitu strany sporu, ktorá má za následok procesnú sankciu vo forme buď nespornosti nepopretých skutkových tvrdení protistrany (§ 151 ods. 1 CSP), alebo neúčinnosti nekvalifikovaného popretia skutkového tvrdenia protistrany (§ 151 ods. 2 CSP). Na odvrátenie fikcie nespornosti (t.j. fikcia založená podľa § 151 ods. 1 CSP) skutkových tvrdení protistrany postačuje ich generálne popretie, ak strana uvedie vlastné tvrdenia o skutkových okolnostiach. Žalovaná toto vlastné tvrdenie uviedla tým, že žalobca nepreukázal doručenie, čím de facto namietala nedoručenie. Žalobca navyše uviedol, že zosplatnenie bolo doručované obyčajnou poštou, čo sa v kontexte toho, že predchádzajúca výzva pred zosplatnením bola doručovaná žalovanej doporučené, javí byť ako účelové tvrdenie žalobcu, resp. obyčajná zásielka nepreukazuje doručenie žalovanej, navyše keď ani tento spôsob doručovania nepreukázal.

28. Otázka platnosti zo splatenia úveru má následne, ako bolo vyššie uvedené podstatný vplyv na platnosť postúpenia pohľadávky a teda na aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu v spore, ktorú skutočnosť prvoinštančný súd vyhodnotil nesprávne.

29. Okresný súd nesprávne vyhodnotil aj otázku skúmania bonity žalovanej právnym predchodcom žalobcu.

30. Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy), veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

31. Podľa § 7 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z., spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

32. Podľa § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z., ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

33. Z predložených dôkazov, ktoré sú súčasťou spisu, vyplýva, že bonitu žalovanej právny predchodca žalobcu pri uzatváraní zmluvy preveroval a posudzoval jej schopnosť splácať svoje záväzky. K zmluve boli zo strany žalovanej doložené občiansky preukaz žalovanej, doklad o mzde za jeden mesiac žalovanej a rozhodnutie Sociálnej poisťovne o výške invalidného dôchodku. Právny predchodca žalobcu však nepreveroval úverovú záťaženosť žalovanej cez príslušné registre, ktorú skutočnosť žalobca ani netvrdil, a preto konštatovanie okresného súdu o riadnom posudzovaní schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver je predčasné. Dôkazné bremeno v uvedenom smere zaťažuje žalobcu, preto konštatovanie okresného súdu o prenášaní dôkazného bremena na žalovanú rovnako považuje odvolací súd za jeho pochybenie.

34. Okresný súd nepodrobil predmetnú spotrebiteľskú zmluvu ani riadnemu prieskumu z hľadiska jej podstatných náležitostí a to tiež správnosti RPMN, ktorá bola jednou z odvolacích námietok, pričom v spotrebiteľských veciach je povinnosťou súdu z hľadiska ochrany spotrebiteľa preskúmať všetky náležitosti spotrebiteľské zmluvy a aj neprijateľné zmluvné podmienky.

35. Za nepreskúmateľný považoval odvolací súd predmetný rozsudok aj z dôvodu, že prvoinštančný súd vôbec nešpecifikoval ako dospel k výpočtu úrokov z omeškania, ktorých výška bola uvedená v I. výroku jeho rozhodnutia.

36. Z uvedeného dôvodu mal odvolací súd za to, že okresný súd prejednávajúcu vec nesprávne právne posúdil, a preto odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu v časti I. vyhovujúceho výroku a v závislom III. výroku o trovách konania podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vec vrátil okresnému súdu v tomto rozsahu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

37. Úlohou prvoinštančného súdu bude skúmať predovšetkým aktívnu vecnú legitimitáciu žalobcu a za tým účelom splnenie podmienok platného postúpenia pohľadávky z právneho predchodcu žalobcu, ako aj splnenie podmienok predčasného zosplatnenia úveru. Odvolací súd však dáva do pozornosti prvoinštančnému súdu príslušné ustanovenia § 53 ods. 9 a § 565 OZ v tom smere, že k omeškaniu žalovanej s úhradou splátky poskytnutého úveru došlo už v mesiaci august 2017, pričom k výzve na úhradu dlžnej sumy došlo v mesiaci november 2017 a k údajnému zosplatneniu predmetného úveru právnym predchodcom žalobcu došlo v mesiaci január 2018, pričom výška omeškanej splátky vo výzve zo dňa 25.11.2017 zodpovedá omeškaniu za tri mesiace a splátky boli splatné k 20. temu dňu v mesiaci a zosplatnenie bolo datované dňa 24.01.2018. V súvislosti s rozhodovaním o trovách konania bude okresný súd aplikovať správne ust. § 255 CSP, pretože ods. 1 sa uplatní iba v prípade celého úspechu strany sporu, čo ale nebol prejednávany prípad a ods. 2 pri čiastočnom úspechu.

38. Svoje rozhodnutie okresný súd náležite zdôvodní tak, aby bolo konkrétne, jednoznačné a zrozumiteľné, teda preskúmateľné, čiže aby spĺňalo zákonné kritéria uvedené v ustanovení § 220 ods. 2 CSP.

39. Odvolaním nenapadnutý II. výrok rozsudku prvoinštančného súdu zostal nedotknutý (§ 367 ods. 3 CSP).

40. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v novom rozhodnutí vo veci (§ 396 ods. 3 CSP).

41. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Trnave, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa predchádzajúceho odseku neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.